

Energi Norges innspill til behandling av konkrete forslag til ny politikk i energimeldingen

Forslag i meldingen (ordrette sitater)	Energi Norges vurdering
<p>1. Forsyningssikkerhet</p>	
<p>1.1 Regjeringen mener at driften av kraftsystemet og krafthandelen så langt som mulig må baseres på markedsmessige løsninger.</p>	<p>Forslaget støttes.</p>
<p>1.2 Departementet vil ta initiativ til å etablere et forum for informasjonsinnhenting og kunnskapsdeling. NVE vil få i oppgave å initiere forumet. Forumet skal vurdere hva et smartere strømnnett vil innebære for nettselskapene, og hvordan teknologien kan tas i bruk, utnyttes og videreutvikles på en best mulig måte for nettet.</p>	<p>Forslaget støttes.</p>
<p>1.3 Regjeringen ønsker å styrke det nordiske samarbeidet på energiområdet, både i samarbeidet om forsyningssikkerhet og med tanke på felles tilnærming til prosesser i EU på energiområdet.</p>	<p>Forslaget støttes. Energi Norge merker seg behovet for et utvidet samarbeid i Norden. I et slikt utvidet samarbeid er det etter Energi Norges mening nødvendig at markedsaktørene også involveres gjennom egnete møtearenaer og samarbeidsgrupper.</p>
<p>1.4 For å bidra til mer effektiv lokalisering av produksjon og forbruk, vurderer NVE mulige tiltak for å gi bedre signaler om kostnadene ved å etablere seg ulike steder i nettet. To aktuelle tiltak kan være å åpne for økt bruk av anleggsbidrag også på høyere nettnivå, og en adgang for nettselskapene til å ta betalt for utredningskostnader ved planlegging av nettiltak. Nettiltak på høyere nettnivå kan ofte komme andre til gode enn den</p>	<p>Forslaget støttes. Energi Norge støtter en videre utvikling av regelverket slik at det blant annet kan bli mulig å ilegge anleggsbidrag i masket nett der det er hensiktsmessig, men det må tas hensyn til at Norge allerede har gått lenger enn de fleste andre land for å stimulere til en effektiv lokalisering av produksjon og forbruk.</p>

Vedlegg til brev om energimeldingen

<p>eller de som utløser behovet for tiltaket. I utformingen av et eventuelt regelverk om anleggsbidrag på høyere nettnivå vil slike problemstillinger også bli vurdert.</p>	
<p>1.5 Bruke markeds mekanismer for fleksibilitet for å håndtere kapasitetsbegrensninger i distribusjonsnettet, blant annet vurdere forskriftsendring som innebærer større grad av effektbasert tariffing.</p>	<p>Forslaget støttes.</p>
<p>1.6 Som en del av reguleringen av Statnett, har NVE hatt på høring et forslag om at Statnett skal redegjøre for faktisk og forventet kostnadsutvikling i selskapet, herunder investeringskostnader. NVE vil ferdigstille et oppsummeringsnotat om saken første halvår 2016 og tar sikte på å utvikle et konkret opplegg deretter. Regjeringen legger vekt på at de samlede virkemidlene, både kravene til konsesjonssøknader og den økonomiske reguleringen, skal bidra til transparens rundt kostnadsutviklingen i transmisjonsnettinvesteringer.</p>	<p>Forslaget støttes, men meldingen mangler en mer grunnleggende analyse av Statnetts rolle opp mot andre aktører.</p> <p>Energi Norge merker seg prosessen for vurdering av Statnetts kostnadsutvikling. Dette er viktig, men Energi Norge vil peke på det i denne sammenhengen også er nødvendig å vurdere rolle i energisystemet mer prinsipielt. Energi Norge mener at det prinsipielt må tydeliggjøres at Statnetts ansvar er begrenset til transmisjon og til overordnet systemansvar.</p> <p>For det første har Statnett som systemansvarlig myndighet til fordele en rekke kostnader mellom aktørene. Dette påvirker direkte Statnetts egne kostnader som netteier og kostnadsutviklingen i transmisjonsnettet. Energi Norge mener det bør trekkes opp klarere grenser mellom administrative fullmakter og markedsbaserte virkemidler. Energi Norge peker samtidig på at Statnett ved utøvelse av sin funksjon som systemansvarlig i større grad bør bruke markedsmessige tiltak for å oppnå ønsket adferd fra produsenter (og store forbrukere) istedenfor å gi dem pålegg om endret disponering med hjemmel i regelverket (Forskrift for systemansvaret).</p> <p>For det andre er skillet mellom Statnett som netteier og systemansvarlig viktig å tydeliggjøre. Dagens ansvars- og rolleavgrensing mellom Statnett som TSO og systemansvarlig, og selskaper ansvarlig for utvikling og drift av distribusjonsnettet (DSO) er ikke entydig og godt avgrenset. Energi Norge ser behov for en tydeligere grenseavklaring av roller og ansvar mellom Statnett som TSO og systemoperatørfunksjonen for distribusjonsnettene, DSO rollen.</p>

Vedlegg til brev om energimeldingen

	<p>Energi Norge peker for det tredje på viktigheten av NVEs rolle som myndighet overfor Statnett og at det sikres nok ressurser i NVE til å ivareta rollen i oppfølgingen av Statnetts nettutvikling og utøvelsen av systemansvaret. Energi Norge vil særlig peke på behovet for å grundig gjennomgang av regulatororganisasjonen og at det gjennomføres tiltak for å sikre at regulatorrollen utøves på en nøytral og ikke-diskriminerende måte.</p>
2. Lønnsom utbygging av fornybar energi	<p>Meldingen mangler omtale av skatt for investeringer i samfunnsøkonomisk lønnsom utbygging.</p> <p>Det er særlig påfallende at regjeringen ikke drøfter skatteregimet for vannkraften når en av hovedutfordringene meldingen peker på er grunnlaget for samfunnsøkonomisk lønnsomme investeringer i fornybar energi.</p> <p>Skattesystemet gir i dag ikke nødvendige incentiver for investeringer. Skjermingsfradraget (friinntekten) i grunnrenteskatten er svært lavt. For inntektsåret 2015 er fradraget fastsatt til 0,7 prosent og for 2016 ser det ut til å bli enda lavere. Fradraget er vesentlig mindre enn det selskapene må betale i renter på sine lån. Siden selskapene ikke får trekke rentekostnader fra i grunnrenteinntekten, blir skattebelastningen for vannkraft dermed svært høy – for enkelte selskaper over 100 prosent av resultatet. Det er derfor behov for en umiddelbar endring av skjermingsfradraget slik at det fastsettes med basis i en langsiktig, fast realrente på 2,5 prosent, justert for årlig inflasjon og med et tillegg for den betydelige regulatoriske risikoen næringen er utsatt for. Dette kan gjøres uten større endringer i skattesystemet</p> <p>Energi Norge støtter før øvrig oppnevningen av en ekspertgruppe som skal gi anbefalinger om omlegging av ordningene med konsesjonskraft og -avgift for vannkraft.</p> <p>Samtidig mener Energi Norge at det må det igangsettes en grundigere og mer omfattende</p>

Vedlegg til brev om energimeldingen

	<p>prosess for vurdering av grunnrenteskatten og andre særkatteordninger, i lys av behovet for å sikre vannkraftens konkurransedyktighet i et energimarked i stor endring. Etter Energi Norges mening bør regjeringen utrede endringer i skatteregimet med sikte på at vannkraften prinsipielt sett får minst like gode skattevilkår som andre energiformer, særlig fossil. Vannkraften må som del av fornybarnæringen også prinsipielt sett få ta del i generelle skattelettelser på linje med øvrig næringsliv.</p>
<p>2.1 Regjeringen ønsker en mer effektiv konsesjonsbehandling, og foreslår at Samlet plan for vassdrag avvikles.</p>	<p>Forslaget støttes. Energi Norge støtter målet om en mer effektiv konsesjonsbehandling, og har særlig merket seg at samla plan avvikles fordi det er en unødvendig og foreldet ordning. Balansen mellom miljø og vannkraft ivaretas etter Energi Norges vurdering godt gjennom andre virkemidler.</p>
<p>2.2 Departementet vil utrede og legge frem et lovforslag som gir konsesjonsmyndigheten adgang til å gi tidlig avslag i større vann- og vindkraftsaker.</p>	<p>Forslaget støttes. Energi Norge støtter forslaget om å legge til rette for tidligere avslag på konsesjonssøknader der egenskapene til prosjektet klart viser at det ikke vil kunne få konsesjon. Konsesjonsmyndighetene bruker unødig mye ressurser på behandling av saker som åpenbart ikke vil få konsesjon, og dette er en måte å redusere denne ressursbruken. Energi Norge vil påpeke at det er viktig med klare kriterier for når slike tidlige avslag kan gis slik at tiltakshaveres og grunneieres rettssikkerhet ivaretas. Videre er det viktig at avgjørelser kan påklages på vanlig måte slik at blant annet uenighet om hvorvidt særlige samfunnshensyn foreligger kan vurderes. Slike særlige hensyn kan for eksempel være flomsikring.</p>
<p>2.3 Regjeringen vurderer om disse lovbestemmelsene som nå gjelder for foreleggelse av enkeltsaker om vassdragsreguleringer for Stortinget er hensiktsmessig utformet ut fra hensynet til forenklinger i konsesjonsbehandlingen uten at det skal gå på bekostning av en forsvarlig saksbehandling. I sakene om avslag på søknader om konsesjon for vassdragsreguleringer mener regjeringen at den generelle klageadgangen er tilstrekkelig for å sikre en forsvarlig behandling.</p>	<p>Forslaget støttes.</p>
<p>2.4 For å forenkle konsesjonsbehandlingen av mindre overføringer og reguleringer, utreder departementet nærmere om og på hvilken måte myndigheten til å gi konsesjon kan delegeres til</p>	<p>Forslaget støttes.</p>

Vedlegg til brev om energimeldingen

<p>NVE. Det vil innebære en klar forenkling om NVE kan fatte vedtak også i små reguleringsaker, med klageadgang til Olje- og energidepartementet.</p>	
<p>2.5 Departementet har startet et lovarbeid med sikte på å innføre en hjemmel i vannressursloven som gir kommunene myndighet til å gi utbyggingstillatelse til mindre vannkraftverk.</p>	<p>Forslaget støttes ikke. Energi Norge har merket seg det planlagte forslaget om å gi kommunene økt myndighet til å gi tillatelse til mindre vannkraftverk. Det er ikke klart hva som ligger i begrepet mindre kraftverk, men Energi Norge merker seg at begrepet brukes ellers i meldingen om kraftverk opp til 10 MW. Dette kan være kraftverk med betydelige naturinngrep og investeringer i hundremillionersklassen. Energi Norge mener at en eventuell kommunal hjemmel for å gi konsesjon må begrenses til kraftverk som er betydelig mindre enn dette. Kommunene har under visse betingelser hjemmel til å gi konsesjon til vindkraftverk under 1 MW. Energi Norge ber departementet se hen til regelverk og veileder for dette dersom kommunene skal få hjemmel til å konsesjon også til mindre vannkraftverk. Etter Energi Norges vurdering er det generelt grunn til å vurdere nærmere hvorvidt det er hensiktsmessig å bygge opp kompetanse på dette i den enkelte kommune gitt at det enkelte kommune kun kan forvente å få svært få søknader til behandling. Energi Norge mener det er mer hensiktsmessig at denne kompetansen forblir samlet i NVE. Endringen kan medføre økt administrasjon. Dagens praksis der kommunen kan gi tillatelse til mini- og mikrokraftverk som NVE har vurdert ikke konsesjonspliktig, bør uansett fortsette.</p>
<p>2.6 Regjeringen vil stramme inn praksis for behandlingen av søknader om utsatt frist for idriftsettelse for vindkraftkonsesjoner. Ved behandlingen av søknader om forlenget frist, vil det blant annet bli lagt vekt på i hvilken grad det foreligger tilstrekkelig konkrete planer om å realisere prosjektet.</p>	<p>Forslaget støttes ikke. Energi Norge støtter på prinsipielt grunnlag at det bør være en rimelig sannsynlighet for utbygging dokumentert ved konkrete planer for at konsesjon skal kunne forlenges ut over den opprinnelige konsesjonsfristen. Energi Norge ser likevel flere gode grunner til at forlengelse av konsesjon bør gis uten at det skal brukes mye ressurser på søknad om dette, eller på behandling av søknad. I mange tilfeller vil det være forhold utenfor konsesjonærens kontroll som ligger til grunn for at utbygging ikke er startet. Dette kan være uavklart nettilgang, at nærliggende prosjekter som vil dele kostnader til felles infrastruktur ikke har fått konsesjon eller rene markedsmessige forhold.</p> <p>Energi Norge frykter at en for sterk innstramning av praksis for utsatt frist for idriftsettelse av vindkraftkonsesjoner vil føre til at det vil være tilgjengelig få konsesjonsgitte prosjekter i Norge neste gang markedsprisene skulle tilsi utbygging, og at utbyggingen og verdiskapningen isteden vil komme i våre naboland. Det vil derfor ikke være</p>

Vedlegg til brev om energimeldingen

	hensiktsmessig å kreve høyt detaljnivå i utbygningsplanene for at forlengelse skal kunne gis.
2.7 Departementet vil gjennomføre en forsøksordning der NVE avholder innsigelsesmøter med både tiltakshaver og innsigelsesmyndigheten tilstede med sikte på å komme frem til omforente løsninger. Formålet vil være å redusere antall innsigelser etter konsesjonsvedtak, og dermed forenkle behandlingen.	Forslaget støttes.
2.8 Olje- og energidepartementet sikter på å oppnevne en ekspertgruppe som skal gi anbefalinger om omlegging av ordningene med konsesjonskraft og -avgift for vannkraft.	Forslaget støttes. Energi Norge merker seg at meldingen foreslår en ekspertgruppe som skal gi anbefalinger om omlegging av ordningene med konsesjonskraft og -avgift for vannkraft. Formålet er å oppnå en effektiv og samfunnsmessig rasjonell utnyttelse av vannkraftressursene på en bedre måte. Energi Norge vil komme tilbake med nærmere synspunkter på utvalget senere.
2.9 Regjeringen vil øke oppmerksomheten om vannkraftreguleringenes bidrag til flomdemping. Regjeringen legger opp til at vektlegging av flomdempende tiltak blir enda viktigere i fremtidig konsesjonsbehandling.	Forslaget støttes.
2.10 Konsesjonspolitikken for ny vannkraft etter 2020 må i større grad vektlegge evnen til å produsere når behovet er størst.	Forslaget støttes.
2.11 Regjeringen vil legge til rette for miljøforbedringer i vassdrag med eksisterende vannkraftutbygging, blant annet som en oppfølging av vanndirektivet. De miljøforbedringer som kan oppnås må veies opp mot tap i utslippsfri kraftproduksjon, reguleringsevne og flomdempingskapasitet. Av de nasjonale føringene fremgår det at det bør utvises forsiktighet med å	Støttes, men forslaget mangler en prinsipiell vektlegging av regulerbar vannkraft. Energi Norge har merket seg at arbeidet med gjennomføringen av vanndirektivet har krevet store ressurser. Det synes usikkert om innsatsen står i forhold til resultatene. Energi Norge legger vekt på verdien av regulerbar vannkraft i det fremtidige energisystemet. Med økt innslag av variabel vind- og solkraft i Europa vil den regulerbare vannkraften spille en nøkkelrolle. Energi Norge mener at det derfor bare helt unntaksvis kan settes miljømål

Vedlegg til brev om energimeldingen

<p>foreslå innkalling og omgjøring som medfører produksjonstap.</p>	<p>eller fattes vedtak som forutsetter tap av regulerbar vannkraft gjennom vannslipp eller magasinrestriksjoner.</p> <p>Energi Norge forutsetter at sektormyndighetene iverksetter kostnadseffektive tiltak slik at krafttapene blir minimale. Det er ingen automatikk i at alle mål i vannplanene brukes i kommende vilkårsrevisjoner. Det skal skje en konkret kost/nytte analyse.</p>
<p>2.12 Verneplan for vassdrag ligger i hovedsak fast. I særskilte tilfeller med vesentlig samfunnsnytte, for eksempel i form av vesentlig flom- og/eller skreddempende effekt, og akseptable miljøkonsekvenser, bør det kunne åpnes for konsesjonsbehandling av vannkraftverk i vernede vassdrag.</p>	<p>Forslaget støttes.</p>
<p>2.13 For å opprettholde helheten i vassdragsvernet, vil regjeringen gå inn for å styrke verneverdier i enkelte vassdrag som inngår i Verneplan for vassdrag gjennom områdevern etter naturmangfoldloven</p>	<p>Energi Norge er kjent med at Verneplan for vassdrag i praksis er et vern mot vannkraftutbygging, mens øvrige inngrep tillates. Energi Norge er positiv til at områdevern etter naturmangfoldloven benyttes for vassdrag eller vassdragsavsnitt med behov for styrket vern, men vil presisere at dette ikke omfatter alle vassdrag som omfattes av Verneplan for vassdrag.</p>
<p>2.14 Olje- og energidepartementet vil sammen med Klima- og miljødepartementet gjennomføre en kartlegging av og utarbeide en oversikt for anlegg uten konsesjon.</p>	
<p>2.15 Regjeringen vil trappe opp arbeidet med revisjonssaker slik at samfunnsøkonomiske lønnsomme miljøforbedringer blir gjennomført raskere.</p>	
<p>2.16 Regjeringen vil bruke standardvilkåret for naturforvaltning mer aktivt for å forbedre tilstanden i utbygde vassdrag.</p>	

Vedlegg til brev om energimeldingen

<p>2.17 Regjeringen vil utrede hvordan dagens naturforvaltningsvilkår, eller andre effektive virkemidler, mer rasjonelt enn i dag kan gjøres gjeldende for i første omgang vassdrag med konsesjon der det er kjente miljøproblem.</p>	
<p>2.18 Olje- og energidepartementet vil derfor utarbeide en nasjonal ramme for konsesjonsbehandling av vindkraft på land.</p>	<p>Energi Norge har merket seg forslaget om å utarbeide en ramme for konsesjonsbehandling av landbasert vindkraft. Det forutsettes at en slik ramme legger grunnlag for fortsatt vekst og næringsutvikling i områder med gode vindressurser og infrastruktur. Energi Norge er opptatt av at planarbeidet ikke forsinkes pågående og kommende prosjektutvikling.</p>
<p>2.19 Det tas også sikte på å klargjøre hvilke havområder det kan være aktuelt å åpne for søknader om konsesjon for vindkraft til havs.</p>	<p>Forslaget støttes.</p>
<p>2.20 Regjeringen vil ikke innføre nye mål under elsertifikatsystemet etter at fristen for det eksisterende systemet løper ut i 2021.</p>	<p>Forslaget støttes. Energi Norge slutter seg til vurderingen av at nye investeringer i produksjon av fornybar energi må styres av etterspørsel i velfungerende markeder og ikke av subsidier. Det bør derfor ikke innføres nye mål under elsertifikatsystemet etter 2021.</p>
<p>2.21 Departementet vil fremme norske synspunkter i EUs arbeid med revisjon av fornybardirektivet. Det er viktig å unngå at ordningen med opprinnelsesgarantier virker villedende når det gjelder sammenhengen mellom produksjon og forbruk av strøm.</p>	<p>Opprinnelsesgarantier er en ordning som bygger opp under verdien av den norske vannkraften, og gir Norge eksportinntekter på flere hundre millioner kroner årlig fra kunder primært i andre land. Det er viktig at muligheten for norske aktører til å kunne ta del i den europeiske handelen med slike rettigheter opprettholdes. Dette gjelder særlig i en tid med lave kraftpriser. Det er ønskelig å legge til rette for at forbrukerne kan uttrykke preferanser ved kjøp av energi. Energi Norge advarer derfor mot å ensidig avvike, endre eller undergrave en ordning som i dag er etablert på europeisk nivå, og som bidrar med betydelige inntekter fra integrerte energimarkeder til norsk kraftnæring.</p> <p>Energi Norge støtter samtidig en evaluering av ordningen med opprinnelsesgarantier i forbindelse med revisjon av fornybardirektivet. Det er behov for å gjøre ordningen lettere forståelig for kundene, og å klargjøre forholdet mellom opprinnelsesgarantier, fysisk forbruk og CO2-reduksjoner.</p>

Vedlegg til brev om energimeldingen

<p>2.22 Regjeringen ønsker å legge til rette for at potensialet for opprustning og utvidelse av vannkraftverk kan realiseres.</p>	<p>Forslaget støttes. Energi Norge peker på at manglende lønnsomhet i prosjekter for opprustning og utvidelse (OU) er en hovedutfordring og peker på behovet for en gjennomgang av vannkraftens skattebetingelser, se ovenfor under punkt 2.</p>
<p>2.23 Et forslag om å oppheve vannressurslovens og vassdragsreguleringslovens særbestemmelser om 25 prosent tillegg på ekspropriasjonerstatninger var på alminnelig høring i 2013. Forslaget fikk mye støtte under høringen, men det var også flere innvendinger. Innvendingene knyttet seg særlig til at forslaget også omfattet andre grunneierrettigheter enn vannfall. Departementet utreder om disse innvendingene kan tas hensyn til i det videre arbeidet med sikte på et lovforslag som kan fremmes for Stortinget</p>	<p>Forslaget støttes. Energi Norge peker på at særregelen om 25 prosent tillegg på ekspropriasjonerstatninger er foreldet og ber om at regjeringen fremmer lovforslag om å oppheve regelen i denne stortingsperioden.</p>
<p>2.24 Regjeringen vil arbeide for å holde bruken av kapasitetsmekanismer, og andre ordninger som fordreier prissignalene i markedet, på et minimum.</p>	<p>Forslaget støttes.</p>
<p>3. Mer effektiv og klimavennlig bruk av energi</p>	<p>Mangelfull omtale av energibruk i transport og offshore energibruk.</p> <p>Energi Norge peker på at meldingen i kapittel 16 i liten grad følger opp de nye norske klimamålene utenfor kvotepliktig sektor, særlig konsekvensene for omstilling av energibruk i transportsektoren med mål om CO₂-kutt på opp mot 40% fra 2005 -2030. Energi Norge ber derfor regjeringen, slik Stortinget tidligere også har vedtatt, om at den fra og med budsjettåret 2017 innarbeider en årlig rapportering om klimagassutslipp og utslippsfri energibruk som en integrert del av de årlige statsbudsjettene hvor alle satsingene i budsjettet med betydning for klimagassmåloppnåelsen fremgår, herunder særlig utslippsframskrivninger utenfor kvotepliktig sektor hvor blant annet utbyggingssatsinger og endringer i drivstoff- og kjøretøyavgifter vurderes opp mot målet.</p> <p>Det bør derfor innen 1.7.2017 utarbeides en nasjonal handlingsplan for utbygging av infrastruktur for utslippsfri energibruk i transportsektoren i Norge innen 2030, både i og utenfor byer. Planen integreres senere på egnet måte i nasjonal transportplan (NTP) og</p>

Vedlegg til brev om energimeldingen

	<p>sees i sammenheng med andre virkemidler for å redusere klimagassutslippene.</p> <p>Avgiftsdifferensiering for innfasing av kjøretøyer med utslippsfri energibruk videreføres.</p> <p>Offentlige anskaffelser av kjøretøyer og av ferger skal fra 2020 som baseres på anbudsinvitasjoner der det stilles krav om utslippsfri energibruk. Unntak må særskilt begrunnes ut fra konkrete tekniske begrensinger, for eksempel på grunn av sikkerhetshensyn.</p> <p>Energi Norge har også merket seg at meldingen avgrenser mot offshore energibruk. Siden offshore energibruk henger nøye sammen med det landbaserte energisystemet synes dette ikke å legge til rette for helhetlige vurderinger. Energi Norge ber særlig regjeringen om å utarbeide en feltspesifikk kost-nytte analyse av elektrifisering av offshore-installasjoner i denne Stortingsperioden slik at den kan inngå i klimaplanleggingen for å nå norske klimamål.</p>
<p>3.1 Regjeringen legger opp til at Enovas overordnede mål skal være reduserte klimagassutslipp og styrket forsyningsikkerhet for energi, samt teknologiutvikling som på lengre sikt også bidrar til reduserte klimagassutslipp.</p>	<p>Forslaget støttes. Energi Norge peker på at et kvantifisert mål for klimagassutslipp må sees i sammenheng med målet om opp mot 40 % utslippsreduksjoner i ikke- kvotepliktig sektor til 2030. Et kvantifisert mål for klimagassreduksjoner kan etter Energi Norges vurdering best utformes som et mål om redusert antall tonn oljeekvivalenter over en 4-årsperiode. Dette vil samtidig bidra betydelig til energieffektivisering. Energi Norge peker på at Enova skal støtte innovasjonsprosjekter, men må også ha midler til å drive fram den omstillingen som er nødvendig med støtte til overgang til infrastruktur for utslippsfrie energibærere for land – og sjøtransport. Energi Norge peker videre på at støtte til innovasjonsprosjekter innen forsyningsikkerhet må bidra til å ta ned effektbehovet når etterspørselen er størst.</p> <p>Energi Norge foreslår på denne bakgrunn at mandatet til Enova endres slik at formålet blir todelt:</p> <ol style="list-style-type: none">1. Mål om konvertering fra fossil energi til utslippsfrie energibærere utenfor kvotepliktig sektor. Måltallet kan formuleres som redusert antall tonn fossil energi/år. Tiltakene skal fortrinnsvis bidra til å skape etterspørsel i markedet for slike løsninger. Det bør etableres et eget delmål for utvikling av nødvendig

Vedlegg til brev om energimeldingen

	<p>infrastruktur for overgang til utslippsfrie energibærere i transportsektoren.</p> <p>2. Mål om teknologiutvikling som gir økt konkurransekraft gjennom reduserte klimagassutslipp og økt energieffektivitet innenfor kvotepliktig sektor. Måltallet kan kvantifiseres gjennom antall prosjekter over en konkret tidsperiode. Dette er i stor grad en videreføring av dagens ordning, men med en klar dreining i retning av klimagassreduksjon som primærmål i teknologiutviklingen</p>
<p>3.2 Regjeringen foreslår å fastsette et ambisiøst og kvantifiserbart nasjonalt mål for energieffektivisering, og ønsker å fastsette et mål om å redusere energiintensiteten (energibruk/BNP) med 30 prosent innen 2030. Målet skal bidra til at vi lykkes i å effektivisere bruken av energi ytterligere.</p>	<p>Energi Norge viser til at et tverrsektorielt mål for energieffektivisering vil legge til rette for kostnadseffektivitet. Meldingen peker på at nærmer vi oss en grense der ytterligere innskjerping av energikravene i bygg kan være uhenksom med dagens kostnadsnivå og teknologier. Energi Norge peker på at effektivisering gjennom omlegging fra fossil energi til elektrisitet er viktig i et klimaperspektiv. Særlig i transportsektoren vil det medføre betydelig økt energieffektivitet og samtidig reduserte klimagassutslipp og økt fornybarandel. Energi Norge peker likevel på at en overgang til en sektorovergripende tilnærming til energiintensitet som mål for energieffektivitet ikke må føre til begrensninger i de mulighetene Norge har for økt verdiskaping i kraftintensive næringer. Praktiseringen av målet i nær dialog med industrien og fornybarnæringen blir derfor viktig.</p> <p>Energiintensitet påvirkes av energieffektivisering, men også av næringsstruktur, klima, bosetting og konjunkturer. Selv om målet er fleksibelt og kan oppnås gjennom ulike typer kostnadseffektive virkemidler vil det derfor være viktig å klargjøre fra starten at målet ikke skal være til hinder for bærekraftig vekst i norsk industri. Målet må være å bedre energieffektiviseringen der det er kostnadseffektivt. Analyser synes å vise at det særlig er innenfor transport og offshore energibruk at intensiteten har økt mest.</p>
<p>3.3 Ved utforming av virkemidler som påvirker energibruk i bygg vil regjeringen blant annet legge vekt på hvordan byggsektoren samspiller med energisektoren. I Norge er det ikke noe mål i seg selv å frikoble bygningene fra det felles kraftsystemet. Det vil ikke være kostnadseffektivt.</p>	<p>Forslaget støttes.</p>

Vedlegg til brev om energimeldingen

<p>3.4 Regjeringen vil etablere en egen strategi for satsing på hydrogen.</p>	<p>Forslaget støttes. Energi Norge støtter utviklingen av en hydrogenstrategi basert på bruk av fornybar energi, og vil peke på at det er betydelig usikkerhet rundt hvilke teknologier som vil vinne fram. Det er derfor viktig at en hydrogenstrategi drøfter bygging av en infrastruktur som gjør det mulig for aktørene å velge hydrogen som energibærer – både for veitransport, tog og skip, og som åpner for økt verdiskaping i den sterke kompetansebasen deler av norsk næringsliv og forskning har innen hydrogen</p>
<p>3.5 Regjeringen legger opp til å fjerne konsesjonsordningen for fjernvarme etter energiloven og gjennomføre nødvendige tilpasninger i regelverket.</p>	<p>Energi Norge peker på at fjernvarmesektoren er en integrert del av energisektoren. Fjernvarmeleveranser er i dag underlagt de samme beredskapskrav som kraftforsyningen. Fjernvarmeanleggene har dessuten til dels betydelig størrelse med Hafslunds anlegg i Oslo som det største (1500 GWh og 600 MW). Det er etter Energi Norge vurdering tvilsomt om overføring til kommunene vil innebære en bedre energifaglig samordning mellom fjernvarme og kraftsystemet. En enhetlig håndtering under energiloven av kraft og fjernvarme synes derfor å være et riktig valg.</p>
<p>3.6 I sammenheng med en fjerning av dagens konsesjonssystem for fjernvarme, må det vurderes hva som er hensiktsmessige tilpasninger i plan- og bygningsloven. Regjeringen vil også vurdere hvorvidt det fortsatt er grunnlag for å opprettholde dagens innretning av regelverket om tilknytningsplikt til fjernvarme.</p>	<p>Støttes ikke. Energi Norge peker på at NVE gjennom konsesjonsbehandlingen sikrer at områder som får fjernvarmekonsesjon er basert på samfunnsøkonomisk lønnsomme prosjekter samtidig som det åpnes for langsiktige energieffektive løsninger gjennom utnyttelse av spillvarme, utveksling av varme mellom bygg og varmepumpeanlegg. Lønnsomhet for investor i utbyggingen forutsetter imidlertid en forutsigbarhet om tilknytning til fjernvarmeanlegget fra bygg innenfor konsesjonsområdet. Derfor er tilknytningsplikt viktig for næringen.</p>
<p>3.7 Regjeringen har besluttet at [energieffektiviserings]direktivet skal innlemmes i EØS-avtalen med nødvendige tilpasninger, og arbeidet med dette pågår nå i EØS-EFTA-landene.</p>	<p>Energi Norge peker på at energieffektiviseringsdirektivet er utformet under et energisystem som er helt forskjellige fra vårt med betydelig avhengig av gassimport, og at gjennomføringen derfor kan gi uheldige utslag om det ikke sikres et tilpasninger. Energi Norge har også merket seg at direktivet er under revisjon og peker på behovet for at det nye direktivet gir nødvendig fleksibilitet ut fra ulike lands ståsted.</p>
<p>3.8 Regjeringen har besluttet at [byggnings]direktivet skal innlemmes i EØS-avtalen med nødvendige tilpasninger, og arbeidet med dette pågår nå i EØS-EFTA-landene.</p>	<p>Energi Norge peker på at byggningsdirektivet er utformet under et energisystem som er helt forskjellige fra vårt med betydelige utslipp fra fossil energibruk, og at gjennomføringen derfor kan gi uheldige utslag om det ikke sikres et tilpasninger. Energi Norge har også merket seg at direktivet er under revisjon og peker på behovet for at det nye direktivet gir nødvendig fleksibilitet ut fra ulike lands ståsted.</p>
<p>3.9 Regjeringen vil legge til rette for bruk av landstrøm i norske havner. Enova skal være med på å</p>	<p>Forslaget støttes.</p>

Vedlegg til brev om energimeldingen

<p>bygge opp under en markedsbasert utvikling av landstrøm. Det er aktuelt å tilby investeringsstøtte i en overgangsperiode.</p>	
<p>3.10 Regjeringen tar sikte på å overføre den videre driften og utviklingen av energimerkeordningen for bygninger fra NVE til Enova.</p>	<p>Forslaget støttes.</p>
<p>3.11 Energimerkeordningen har skapt oppmerksomhet om energieffektivisering i bygg. Regjeringen vil videreutvikle ordningen og se den i sammenheng med andre virkemidler.</p>	<p>Forslaget støttes. Energi Norge peker på at energimerkeordningen bør samordnes bedre med byggeteknisk forskrift som nettopp er revidert, slik at byråkrati og arbeidsmengde for byggsektoren reduseres. Energi Norge peker også på at man må unngå at miljøvennlige bygg som henter vannkraftbasert energi fra strømmettet og/eller fjernvarme får dårligere karakter enn bygg som har lokal produksjon av strøm via solceller eller varme fra varmpumper.</p>
<p>4. Effektiv utnyttelse av lønnsomme fornybarressurser gir grunnlag for næringsutvikling og verdiskaping</p>	
<p>4.1 Regjeringen fremmet derfor i april stortingsproposisjon om endringer i industrikonsesjonsloven. I proposisjonen foreslås lovendringer som gjør det mulig å etablere privat minoritetseierskap i offentlige ansvarlige vannkraftselskaper eller selskaper med delt ansvar, som et alternativ til aksjeselskaper.</p>	<p>Forslaget støttes. Energi Norge støtter endringer i lovgivningen om privat minoritetseierskap, men peker på at det er uklart hvordan «gjennomstrømningsprinsippet» skal praktiseres, og at det vil kunne være unødig innskrenkende, administrativt krevende og lite forutsigelig slik det er beskrevet hittil. Det kan finnes sikkerhetsventiler for å sikre god styring med kravet til offentlig eierskap innenfor konsolideringsmodellen også med utgangspunkt i «blokkprinsippet», samtidig som fordelene med en mer dynamisk tilnærming opprettholdes. Skillet mellom kapital og styring synes sentralt. Nærmere presisering av de skjønsmessige vurderingskriteriene og vektleggingen av disse, samt eventuelt mulighet til å innhente forhåndsuttalelser kan bidra til en bedre gjennomføring. Målet må være forutberegnelighet for aktørene og tilrettelegging for nødvendig dynamikk i bransjen innenfor konsolideringsmodellen.</p>
<p>4.2 Regjeringen har derfor fremmet en stortingsproposisjon med forslag om at også andre enn Statnett kan eie og drive utenlandsforbindelser for kraft. Etter å ha høstet tilstrekkelig med erfaringer fra kablene til Tyskland og Storbritannia, kan det derfor bli</p>	<p>Forslaget støttes. Energi Norge merker seg at utviklingen av kabelprosjekter tar lang tid. Planlegging og utbygging av ny overføringskapasitet må derfor startes i god tid før ønsket realiseringstidspunkt. Meldingen og endringen av energiloven åpner opp for at kommersielle aktører igjen kan delte i slike prosjekter, både fordi konkurranse fremmer gode prosjekter, men også fordi det finansielt kan bidra til flere gode prosjekter. Energi</p>

Vedlegg til brev om energimeldingen

<p>aktuelt å etablere ytterligere utvekslingskapasitet. Det legges likevel til grunn at Statnett også i fremtiden vil ha en sentral og ledende rolle når det gjelder eierskap og drift av nye utenlandsforbindelser.</p>	<p>Norge støtter dette. Meldingen er imidlertid for avventende med hensyn til tidspunktet for å starte konsesjonsbehandlingen av nye prosjekter. Å legge erfaringene fra de vedtatte prosjektene til UK og Tyskland til grunn for å kunne foreta konsesjonsbehandling av nye prosjekter, tidligst 2022-2025, skaper stor usikkerhet for potensielle kommersielle prosjekter og vil undergrave intensjonene i meldingen og den foreslåtte lovendringen. Eksempelvis er NorthConnect prosjektet allerede kommet svært langt og meldingens intensjon vil dermed kunne legge dette prosjektet på is. Det er også viktig å se slike initiativ i forhold til potensielt konkurrerende prosjekter i utlandet, som de danske initiativene Cobra og Viking Cable. Det er viktig at prosjektene kan utvikles parallelt med utviklingen i det europeiske energimarkedet, og med vurderinger av virkemidler for forsyningsikkerhet i våre naboland.</p> <p>Energi Norge mener derfor at det bør inntas en langt mer offensiv holdning hvor det åpnes for at nye kommersielle prosjekter kan fremmes raskt og vurderes med hensyn til samfunnsøkonomien i prosjektene. Energi Norge ser ingen grunn for at planlegging og behandling av slike prosjekter skal utsettes til godt etter 2021, slik meldingen legger opp til. Samfunnsøkonomisk lønnsomhet må uansett være styrende for tillatelse. Energi Norge peker samtidig på at Statnett må legge til rette for en god dialog med private aktører for å sikre dynamikk på området.</p>
<p>4.3 Et konkret tiltak kan derfor være å tilpasse ENERGIX-programmet i Forskningsrådet slik at programmet kan støtte prosjekter lenger opp i innovasjonskjeden enn tilfellet er i dag.</p>	<p>Forslaget støttes.</p>
<p>4.4 Regjeringen vil vurdere om det også kan være aktuelt for Enova å gå inn med støtte til norske næringslivsaktører som vil delta i energi- og klimateknologiprojekter i EU.</p>	<p>Forslaget støttes.</p>
<p>4.5 Energi21 er en sentral møteplass for kraftprodusenter, leverandører, og FoU-aktører. Departementet vil derfor vurdere om Energi21 kan ta en</p>	<p>Forslaget støttes.</p>

Vedlegg til brev om energimeldingen

<p>enda mer aktiv rolle for å samordne felles interesser for leverandørindustrien i Norge. Formålet er å bidra til å bevare og videreutvikle nødvendig kompetanse i norsk vannkraftsektor.</p>	
<p>4.6 Energi21 har i dag fokus på teknologier rettet mot det stasjonære energisystemet. Fremover vil det være aktuelt og også inkludere miljøvennlig energi i transport i strategien.</p>	<p>Forslaget støttes.</p>
<p>4.7 Regjeringen har sagt at Norge over en femårs periode minimum skal søke å doble offentlige utgifter til forskning, utvikling og innovasjon av miljøvennlig energi. Dette inkluderer støtte til forskning, utvikling, uttesting og implementering av fornybar energi, energioverføring, energieffektivisering, og som CO2-håndtering.</p>	<p>Forslaget støttes. Energi Norge merker seg at meldingen legger opp til en styrking av markedsrettede virkemidler for energiforskningen, og en strømlinjeforming av virkemiddelapparatet- fra Forskningsrådet, via Enova til Innovasjon Norge og videre. Dette støttes. Det er etter Energi Norges vurdering viktig at de ulike leddene styrkes proporsjonalt slik det ikke oppstår tomrom eller svakheter i innovasjonsskjeden. Det er betydelig potensiale i at innovasjonsleddene styrker sin interaksjon og medvirkning med forskningen.</p>
<p>4.8 Norge må ha utdannings- og forskningsmiljøer, som kontinuerlig genererer gode ideer og fungerer som kilde til innovasjon og nyskaping. Et høyt kunnskapsnivå øker også industriens evne til å ta i bruk ny teknologi og nye løsninger. Det er derfor viktig med et godt utdanningssystem, som evner å videreutvikle seg i takt med endringer i energibransjen nasjonalt- og internasjonalt.</p>	<p>Forslaget støttes. Energi Norge viser til at kompetanseutvikling også er en forutsetning for vekst i energisektoren. Energi Norge vil i denne forbindelse særlig peke på viktigheten av oppgradering av eksisterende laboratorier som er helt sentrale i utdanning- og forskningsaktiviteter. Virkemiddelapparatet for infrastruktur til forskning og utdanning er i stor grad rettet mot nybygging og innkjøp av enkeltanlegg- og komponenter. Den inkluderer ikke investeringer til grunnleggende drift og vedlikehold. For at norsk vannkraftkompetanse skal opprettholde sin posisjon som verdensledende, må det etter Energi Norges vurdering settes av midler til grunnleggende oppgradering, drift og vedlikehold av eksisterende infrastruktur som er kritisk for vannkraften. Innsatsen må rettes mot eksisterende fasiliteter der kompetansemiljøene og ekspertisen allerede er tilstede, slik som Vannkraftlaboratoriet, Turbinlaboratoriet og Vassdragslaboratoriet tilknyttet NTNU.</p>